

Quickscan Natte Ecologische Zone plas Molenweg Berkel

John Mulder

Colofon

Mulder,J.(2018): Quickscan Natte Ecologische Zone plas Molenweg Berkel. Ecologisch Adviesbureau Mulder, Beemte Broekland.

Opdrachtgever: Iv-Infra b.v.

Status rapport: definitief

Datum rapport: 13 december 2018

Aantal pagina's: 17.

Ecologisch Adviesbureau Mulder
Holhorstweg 4
7341 AC Beemte Broekland
telefoon: 055-3010085 / 06-30470511
e-mail: contact@ecologischadviesbureau.nl
internet: www.ecologischadviesbureau.nl

© 2018 Ecologisch Adviesbureau Mulder.

Ecologisch Adviesbureau Mulder is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Ecologisch Adviesbureau Mulder; opdrachtgever vrijwaart Ecologisch Adviesbureau Mulder voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Korte kenschets project	4
1.2	Aanleiding rapportage	5
1.3	Doel rapportage	5
2	Wet Natuurbescherming.....	6
2.1	Wet Natuurbescherming.....	6
3	Bevindingen van het onderzoek	7
3.1	Soortbescherming.....	7
3.1.1	Bestaande kennis en bronnenonderzoek.....	7
3.1.2	Veldbezoek.....	7
3.1.3	Aanwezigheid van soorten.....	11
4	Toetsing aan de wet.....	13
4.1	Voorgenomen ingreep.....	13
4.2	Te verwachten effecten en overtredingen van verbodsartikelen.....	13
5	Maatregelen.....	15
5.1	Inleiding.....	15
5.2	Maatregelen.....	15
5.3	Ontheffing en aanvullend onderzoek.....	16
6	Conclusies.....	17

•1 Inleiding

•1.1 Korte kenschets project

Bij het Hoogheemraadschap van Delfland bestaat het concrete voornemen tot het aanleggen van een zogenaamde Natte Ecologische Zone (NEZ) bij de plas aan de Molenweg in Berkel.

De geplande maatregelen omvatten de aanleg van een (voor)oeverbescherming, vier visstekken in de rietkraag, inclusief halfverharde paden erheen, aanplant van riet, een waterplantzone en doodhoutelement.

Afbeelding 1. Maatregelenkaart

I1.2 Aanleiding rapportage

De voorgenomen werkzaamheden hebben mogelijk negatieve effecten op (de leefgebieden van) aanwezige beschermde planten en dieren tot gevolg. Een aantal dier- en plantensoorten is beschermd via de Wet Natuurbescherming. Deze vereist dat de negatieve effecten op beschermde soorten flora en fauna als gevolg van de ingreep dienen te worden beoordeeld.

Indien blijkt dat er zich negatieve effecten dreigen voor te doen op beschermde soorten, dienen maatregelen te worden genomen om het behoud van de beschermde soort(en) te garanderen en om zorgvuldig te handelen ten aanzien van de soort(en). Indien deze maatregelen het behoud van de vaste rust- en verblijfplaats garanderen, is het niet noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Er geldt echter een ontheffingsplicht als de functionaliteit van voortplantingsplaatsen of vaste rust- en verblijfplaatsen van een soort niet kan worden gegarandeerd door het nemen van mitigerende maatregelen. Voor gebiedsbescherming wordt op voorhand geen effect verwacht (planlocaties buiten beschermde gebieden en ook geen extern effect te verwachten).

I1.3 Doel rapportage

Het is van belang dat bij projecten op gepaste wijze rekening wordt gehouden met beschermde soorten. Hiermee handelt men zorgvuldig ten aanzien van deze soorten en wordt voorkomen dat wettelijke regels overtreden worden en dat het project in de uitvoeringsfase kan worden stilgelegd.

Het doel van deze rapportage is om vroegtijdig te analyseren of er een ontheffing noodzakelijk is voor het overtreden van verbodsbepalingen van de wet als gevolg van de geplande ingrepen.

Een aantal relevante vragen dient te worden beantwoord:

- Komen er in (of nabij) het plangebied door de wet beschermde soorten voor?
- Is er van alle relevante soortgroepen voldoende informatie voorhanden om de situatie te kunnen beoordelen, of moet er nog aanvullend veldonderzoek verricht worden?
- Worden de aanwezige beschermde soorten als gevolg van de werkzaamheden tijdens de inrichtingsfase en/of als gevolg van de uiteindelijke inrichting negatief beïnvloed?
- Welke maatregelen kunnen genomen worden om de te verwachten negatieve effecten van de werkzaamheden tijdens de inrichtingsfase en/of de uiteindelijke inrichting op te heffen en/of te minimaliseren?
- Is het op basis van de bevindingen in deze rapportage nodig om een ontheffingsaanvraag in te dienen voor het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet dan wel eerst soort- of soortgroepspecifiek veldonderzoek uit te voeren alvorens de situatie goed te kunnen beoordelen?

•2 Wet Natuurbescherming

•2.1 Wet Natuurbescherming

De nieuwe Wet Natuurbescherming is van kracht vanaf 1 januari 2017. De wet beslaat gebiedsbescherming (Hoofdstuk 2, vergelijkbaar met de oude Natuurbeschermingswet), soortbescherming (Hoofdstuk 3, vergelijkbaar met de oude Flora- en faunawet) en bescherming van houtopstanden (Hoofdstuk 4, vergelijkbaar met de oude Boswet).

Deze quickscan beperkt zich tot de soortbescherming.

Hoofdstuk 3 uit de wet kent drie beschermingsregimes: voor soorten van de Vogelrichtlijn, soorten van de Habitatrichtlijn en 'andere soorten'.

Artikel 3.1. verbiedt het

- opzettelijk doden of vangen van vogels
- opzettelijk vernielen of beschadigen van vogelnesten, vogelrustplaatsen en vogeleieren of vogelnesten weg te nemen
- rapen van eieren van vogels en deze onder zich hebben
- opzettelijk storen van vogels

Het verbod om vogels opzettelijk te storen geldt niet wanneer dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende soort.

Artikel 3.5. verbiedt het

- opzettelijk doden of vangen van dieren
- opzettelijk verstoren van dieren
- opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren
- beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren
- opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied

Artikel 3.10. verbiedt het

- opzettelijk doden of vangen van dieren
- beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren
- opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied

•3 Bevindingen van het onderzoek

13.1 Soortbescherming

Hier wordt in het kader van de Wet Natuurbescherming ingegaan op de aangewende bronnen en methode en de aanwezigheid van beschermde soorten in en in de directe nabijheid van het plangebied. De functie die het plangebied voor de aanwezige beschermde soorten kan vervullen wordt besproken.

13.1.1 Bestaande kennis en bronnenonderzoek

Door expert judgement is bekend dat beschermde soorten hier dienen te worden gezocht onder de soortgroepen zoogdieren, vogels, vissen, amfibieën en ongewervelden.

Gezien de aanwezige habitat en de landelijke verspreiding is een aantal algemeen voorkomende zoogdieren als veldmuis, woelrat, bosmuis, bruine rat, huisspitsmuis, wezel en mol te verwachten. In Zuid-Holland kan in structuurrijke watergangen de strikt beschermde waterspitsmuis voorkomen. Uit de regio zijn waarnemingen bekend van de Schie, de Akerdijkse Plassen en het Rottegebied.

Enkele vleermuissoorten kunnen verwacht worden. Het betreft dan uitsluitend de functie van foerageergebied, aangezien voor verblijf geschikte structuren niet voorhanden zijn.

Algemeen voorkomende amfibiesoorten als gewone pad, bruine kikker, groene kikkercomplex en kleine watersalamander kunnen worden verwacht.

Het voorkomen van kleine modderkruiper en bittervoorn is bekend van vrijwel de gehele provincie (vissenatlas.nl).

In vegetatierijke wateren in Zuid-Holland kan Platte schijfhoren voorkomen. Het voorkomen van overige ongewervelden kan op grond van verspreidingsgegevens worden uitgesloten.

13.1.2 Veldbezoek

Een veldbezoek heeft plaatsgevonden op 10 juli 2017. De projectlocatie inclusief omgeving (tot op 250 m rondom) is, voor zover relevant, bekeken en beoordeeld. Hieronder worden de ter plaatse aangetroffen situaties gekarakteriseerd.

De noordwestelijke oever (nr 1 in afbeelding 2) loopt parallel aan een weggetje. In de berm ervan staan knotwilgen met direct erachter de relatief brede (enkele meters) rietkraag. Zie afbeelding 3. Het riet groeit zowel op het land als in het water (de overgang is abrupt maar waarschijnlijk niet beschoeid). Riet domineert er, maar enkele andere soorten konden genoteerd worden: grote brandnetel, watermunt, echte valeriaan, gele waterkers, haagwinde en veenwortel. In het riet waren meerdere kleine karekieten aan het zingen. Er zijn twee visstekken gepland met een halfverhard paadje erheen. Dat zijn op dit ogenblik ook al visstekken zonder voorzieningen. Ter plaatse is de rietkraag onderbroken en de toegangen zijn grazig. De verhardingen kunnen goed tussen de knotwilgen door aangelegd worden. Zie afbeelding 5.

Om de hoek in het westen bij de uitstulping (nr 2) groeit naast grote lisdodde ook de exoot *Pontederia cordata*. Er zijn veel groene kikkers (op het oog bastaardkikker en meerkikker) aanwezig.

Bij het vervolgens aanwezige schiereiland (nr 3) wordt een natuurlijke oever gerealiseerd zonder vooroeverbescherming. Een wand wordt aangebracht op de overgang van water en land. De vegetatie hier bestaat thans uit een grote variatie aan oever- en moerassoorten

zoals gele lis, gewone engelwortel, weinig grote lisdodde, rietgras, watermunt, moerasandoorn, blauw glidkruid, gele waterkers, veenwortel, bitterzoet, waterzuring, gewone smeerwortel, harig wilgenroosje, liesgras, grote egelskop. Bij punt 3a is een rietkraag aanwezig met riet als dominante soort met een lengte van ca. 20 meter. Een jonge schietwilg groeit in de oeverzone. Ook hier zijn twee visstekken gepland, waarvan een op dezelfde plek als een thans bestaande visstek zonder voorzieningen. Verder lijkt de tweede tussen twee bestaande visstekken gepland te zijn.

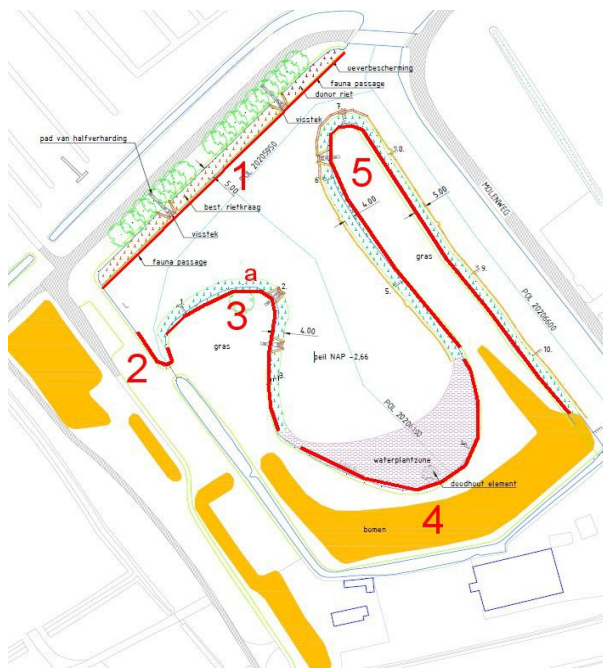
Op de meest zuidelijke punt van de kom (nr 4) is een brede natuurlijke waterplantzone gepland. Het lijkt erop dat deze gerealiseerd wordt op een deel dat nu nog land is, i.p.v. in het water. Ook hier is slechts een wand geprojecteerd op de overgang van water en land. In de huidige oever groeien nu veel jonge bomen (max. 7 cm op borsthoogte), vooral zwarte els maar ook grauwe? wilg, gewone es en veldesdoorn. Erachter (wat waarschijnlijk water moet worden) is ongemaaide vegetatie van grote brandnetel, ridderzuring en liesgras. Blijkbaar een voedselrijk milieu. Zie afbeelding 6.

Bij de oostoever van de kom (nr 5) en helemaal rondom deze landtong komt een natuurlijke oever met een vooroeverbescherming. Op deze plaats wordt waarschijnlijk meer golfslag verwacht (westenwind en scheepvaart aan de andere kant). De landtong is gemaaid en de resterende oeverbegroeiing bestaat uit een oever- en moeraszone met soorten als riet (enkele patches), harig wilgenroosje, moerasandoorn, rietgras, grote brandnetel, waterzuring, koninginnenkruid e.d. Er lijkt geen beschoeiing aanwezig. Aan de oostelijke vaartzijde groeit ook gele plomp en hoornblad. Zie afbeelding 4.

Aan broedvogels zijn naast de eerder genoemde kleine karekieten ook wilde eend, meerkoet, fuut en fazant waargenomen.

Naast de eerder genoemde groene kikkers zullen uiteraard ook de algemene gewone pad en bruine kikker hier voorkomen (zich voortplanten).

In het water is voorkomen van bittervoorn en kleine modderkruiper niet uit te sluiten.

Afbeelding 2.

Afbeelding 3. Noordwestelijke rietkraag (nr 1.).

Afbeelding 4. Noordwestelijkste punt van landtong 5.

Afbeelding 5. Thans reeds aanwezige visstek.

Afbeelding 6. Zicht op oever nr 4.

13.1.3 Aanwezigheid van soorten

Er is een inschatting gemaakt van de geschiktheid van de op en nabij de plas aanwezige structuren voor bijzondere soorten. Beschouwd zijn met name beschermde soorten en soorten die tot voor kort beschermd waren.

De meeste locaties lijken matig geschikt als voortplantingshabitat voor de op grond van bekende regionale verspreiding te verwachten algemeen voorkomende amfibiesoorten zoals gewone pad, bruine kikker, groene kikker-complex (niet poelkikker) en kleine watersalamander. Groene kikkers bleken in ruime mate aanwezig.

Het gebied ziet er geschikt uit voor ringslang. De soort is echter niet bekend van de regio. De dichtstbijzijnde populatie ligt bij Gouda. Ook zijn er ooit waarnemingen gedaan bij het BergseBos/Ommoordse Veld op zo'n 8 km afstand. Vooralsnog wordt ervan uit gegaan dat de soort afwezig is.

Er is kans op broedsels van algemene water- en rietvogels. Tijdens het veldbezoek werden kleine karekiet, wilde eend, meerkoet en fuut waargenomen. De knotwilgen werden als niet-geschikt voor steenuil ingeschat.

Algemene zoogdiersoorten als mol, egel, bosmuis en veldmuis komen hier zeker voor. Molshopen werden nabij de oever gezien. Ook kunnen kleine marterachtigen bij de oever foerageren. De vegetatierijke oevers lijken geschikt voor waterspitsmuis.

Er wordt mogelijk gefoerageerd door de algemene soorten vleermuizen en mogelijk door door watervleermuis en meervleermuis boven het water. Vleermuisverblijfplaatsen kunnen vrijwel uitgesloten worden, maar mogelijk kunnen er individuele dieren in de oudere knotwilgen verblijven. Deze bomen blijven echter behouden.

In de plas bestaat kans op voorkomen van kleine modderkruiper en bittervoorn.

Het voorkomen van de platte schijfhoren in het plangebied kan grotendeels worden uitgesloten omdat de submerse watervegetatie niet of nauwelijks is ontwikkeld. In de vaart in het oostelijk deel van het plangebied zijn echter omstandigheden die enigszins geschikt lijken.

Aanwezigheid van de voormalig beschermde soorten rietorchis en brede orchis valt niet uit te sluiten. Thans nog beschermde plantensoorten worden niet verwacht.

De bevindingen van het veldbezoek (waarnemingen, habitatsgeschiktheidsonderzoek en bronnen) brengen het volgende beeld naar voren: de mogelijkheid is reëel dat binnen het plangebied zich beschermde soorten ophouden. Het betreft dan met name broedvogels, amfibieën, zoogdieren en weekdieren. De aard van de aanwezige structuren maakt het mogelijk dat deze soorten hun leef- en voortplantingsgebied inclusief vaste verblijfplaats hier kunnen hebben. Onderstaande Tabel 1 geeft een overzicht van mogelijk aanwezige soorten.

soort(-groep)	functie	niet-jaarrond	beschermde	broedvogelsnesten	algemene
amfibieënleefgebied	(voortplanting,	overwintering)	algemene	grondgebonden	
zoogdierenleefgebied,	nesten, foerageergebied)	waterspitsmuisleefgebied	vissenleefgebied		
vleermuizenfoerageergebied,	verblijfplaats in bomen	platte schijfhoren	leefgebied		

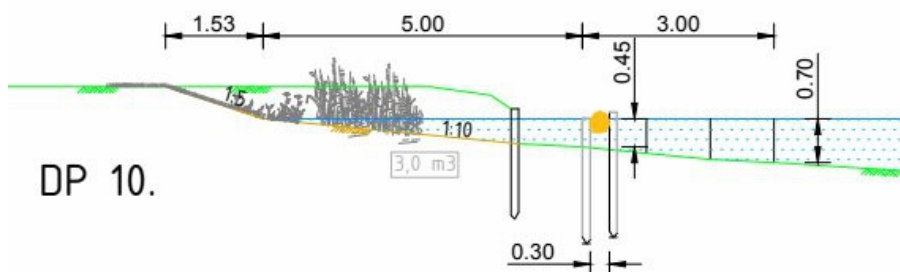
Tabel 1. Mogelijk aanwezige soort(groep)en en functies

•4 Toetsing aan de wet

•4.1 Voorgenomen ingreep

Het plan bestaat uit het realiseren van een natte ecologische zone (NEZ) ter plaatse van de huidige plas aan de Molenweg. Het omvat de aanleg van een (voor)oeverbescherming, vier visstekken in de rietkraag, inclusief halfverharde paden erheen, aanplant van riet, een waterplantzone en doodhoutelement.

Over een groot deel van de oever wordt een vooroeverbescherming aangebracht bestaande uit een dertig centimeter dikke bundel bleeslatten. In sommige gevallen wordt een extra vooroeverbescherming aangebracht achter de buitenste bescherming, zoals op punt 10 (zie afbeelding 7).

Afbeelding 7. Doorsnede van op de maatregelenkaart aangegeven punt 10 met extra vooroeverbescherming.

14.2 Te verwachten effecten en overtredingen van verbodsartikelen

In deze paragraaf worden de mogelijk optredende effecten van de geplande activiteiten getoetst aan de wet. Anders gezegd: het effect van de geplande activiteiten op de eventuele potentie/functie van het projectgebied voor beschermde flora en fauna wordt getoetst.

Effecten van ruimtelijke ingrepen kunnen bv. bestaan uit het verstoren (menselijke aanwezigheid, geluid, stof, trillingen etc.) en/of doden van individuen en aantasting van kwaliteit en kwantiteit van leefgebied, isolatie van populaties e.d. Bij een beoordeling dient ook de omgeving betrokken te worden. De effecten zijn te verdelen in directe effecten tijdens de werkzaamheden (kortetermijneffecten) en effecten op de langere termijn door het gebruik.

Bij mogelijke permanente invloeden kan gedacht worden aan mogelijke afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten, het vernielen/verdwijnen van beschermde soorten en het aantasten van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten.

Effecten op vissen en amfibieën kunnen bij het werken in het water optreden. Het kan daarbij gaan om algemene verstoring (verjaging) en verstoring van voortplanting of voortplantingsproducten (eieren, broed). Incidentele doding van individuen valt ook niet geheel uit te sluiten. De te verwachten vissen zijn echter met ingang van de nieuwe Wet Natuurbescherming niet meer beschermd. Voor vissen zijn enkele maatregelen te noemen om te voldoen aan de zorgplicht in het bijzonder voor kleine modderkruipers die zich in tegenstelling tot andere soorten niet in veiligheid stellen maar in de bodem verschuilen. De te verwachten amfibieën zijn door het bevoegd gezag vrijgesteld van relevante verbodsartikelen en hiervoor geldt uitsluitende de zorgplicht. Ditzelfde geldt voor de te verwachten algemene grondgebonden zoogdieren. In het kader van de zorgplicht kunnen enkele maatregelen aangeraden worden.

Als waterspitsmuis voorkomt binnen het plangebied, valt vernietiging van foerageergebied

en mogelijk ook van nesten en individuen te verwachten.

Bij vleermuizen kan gedacht worden aan beïnvloeding van foerageren van watervleermuis en meervleermuis, maar de ingrepen zijn zeer lokaal en relatief gering (ten opzichte van de in de regio legio aanwezige wateren), zodat van een significant effect niet uitgegaan kan worden. Tevens zijn de vleermuizen 's nachts actief wanneer de werkzaamheden niet plaatsvinden. Maatregelen ter voorkoming van verstoring worden voorgesteld.

Onder kortetermijneffecten zijn de effecten te scharen die tijdens het aantasten of verwijderen van bestaande structuren op kunnen treden. Nesten in functie van vogels mogen niet verstoord worden. Versturende ingrepen tijdens het broedseizoen van vogels hebben desastreuze gevolgen voor de zich in het nest bevindende eieren of jongen. De effecten kunnen variëren van vernieling of beschadiging van nesten met verlies van de functionaliteit (art. 3.1 lid 2) tot (in-)directe doding (art. 3.1 lid 1). Maatregelen ter voorkoming van verstoring tijdens het broedseizoen zullen daarom nodig zijn. Overtreding van artikel 3.1 vierde lid (opzettelijke verstoring) gaat niet op als de verstoring geen wezenlijke invloed heeft op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort(en). Dat laatste wordt niet verwacht.

Negatieve langetermijneffecten worden niet verwacht; de NEZ verhoogt de natuurwaarde juist.

Tabel 2 toont een overzicht van soorten, de mogelijke functies van het plangebied voor de beschermde soorten en de mogelijke negatieve effecten.

soort(-groep)effect niet-jaarrond beschermde broedvogelsdesastreus indien tijdens voortplanting algemene amfibieënverstoring voortplanting algemene grondgebonden zoogdierenverstoring foerageren of nestenwaterspitsmuisverstoring foerageergebied, nest en doding individuvissenverstoring voortplantingvleermuizenverstoring foeragerenTabel 2. Soort(groep)en en effecten.

•5 Maatregelen

•5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de maatregelen besproken welke noodzakelijk zijn om de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen en zorgvuldig om te gaan met aanwezige beschermde soorten. Tot slot wordt ook ingegaan op de vraag of een ontheffing noodzakelijk is voor het uitvoeren van de verrichtingen.

I5.2 Maatregelen

De te verwachten algemene broedvogels zoals watervogels vallen onder de categorie niet-

jaarrond beschermde nesten. Een mogelijke maatregel ter voorkoming van overtreding van verbodsartikelen is vermijding van de kwetsbare periodes. Het broedseizoen van de te verwachten soorten loopt van half maart tot half juli. Maatgevend is slechts de daadwerkelijke aanwezigheid van nesten in gebruik. Het preventief ongeschikt maken voor broeden of een ontmoedigingsbeleid voor vestiging is toegestaan. Het van tevoren verwijderen van geschikte structuren om in te broeden is dus raadzaam indien in de broedperiode gewerkt moet worden. Indien de wens bestaat de werkzaamheden binnen de periode waarin mogelijk broedgevallen aanwezig kunnen zijn uit te voeren, kan dat alleen doorgang hebben indien een deskundige heeft vastgesteld dat op dat moment geen in gebruik zijnde nest aanwezig is. Voor broedende oever- en watervogels dient dan een afstand van minimaal 5 meter tot het nest aangehouden te worden overeenkomstig de gedragscode van de waterschappen en met de werkzaamheden daar te wachten tot oudervogels en jongen geen gebruik meer maken van het nest.

Nachtelijke verlichting en obstructie van de watergang door materieel kunnen verstoring werken voor vleermuizen (foerageren en vliegroute). Dit dient voorkómen te worden. Indien nachtelijke verlichting echt nodig is, kan gebruik worden gemaakt van de minst verstoringende kleur licht (rood/amber).

Bij 'massa breeders' als bruine kikker en gewone pad kunnen in het voorjaar concentraties van eieren en larven aangetroffen worden in het water. Bij constatering van concentraties van eieren (eiklompjes en eisnoeren) en larven van amfibieën in het water (hier te verwachten in de periode eind maart en april) dienen deze voorzichtig te worden verplaatst tot buiten de gevarenzone.

Het uitvoeren van specifieke maatregelen ter voorkoming van verstoring van algemene zoogdiersoorten als veldmuis e.d. (door vergraven van bodem met mogelijke holen), wordt niet als reëel of in verhouding staand tot het belang en omvang van de ingreep gezien.

Ter voorkoming van verstoring van waterspitsmuis zijn voornamelijk geen goede maatregelen te geven. Mogelijk is een periode aan te geven waarin de schadelijke effecten het minst erg zijn. Eerst dient de aanwezigheid onderzocht te worden.

Als de bodem van een watergang vergraven wordt, dient de bovenste laag eerst verwijderd te worden en op land uitgespreid te worden zodat exemplaren van kleine modderkruiper met de hand gered kunnen worden. Hiervoor wordt gewoonlijk naast de machinist een tweede persoon ingezet. De dieren worden met de hand of een klein netje geschept en tijdelijk in een container met water verzameld en binnen een redelijke termijn uitgezet in ongestoord water. Van de overige vissoorten wordt verwacht dat deze zich na de eerste beroering van het water zelf in veiligheid kunnen brengen. Een alternatief voor deze methode is het wegschuiven van de sliblaag naar een deel waar geen werkzaamheden plaatsvinden.

Daar waar zich submerse vegetatie en planten met drijvende bladeren bevinden (nr 5) kunnen platte schijfhorens vóórkomen. Het voorzichtig verplaatsen van deze vegetatie naar een deel dat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden ligt, kan ernstige verstoring van de dieren voorkómen.

De zorgplicht houdt in dat werkzaamheden die nadelige gevolgen hebben in beginsel achterwege gelaten worden of, indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, maatregelen genomen worden om schade zoveel mogelijk te voorkómen. Het bevoegd gezag heeft in geval van onzorgvuldig handelen de mogelijkheid om handhavend op te treden door een last onder dwangsom of last onder bestuursdwang op te leggen waardoor de werkzaamheden kunnen worden stilgelegd. Het is aan de opdrachtverlenende en/of uitvoerende partij om te beslissen of de voorgestelde maatregel in redelijkheid kan worden gevergd en of optreden van het bevoegd gezag geriskeerd wordt. Tot voor kort was deze werkwijze van redden van individuen gebruikelijk onder de bescherming van de Flora- en faunawet.

Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tegen beter weten in onverhoopt toch

vogelnesten tegengekomen worden, dienen de werkzaamheden direct gestopt te worden en verdient het aanbeveling een ter zake kundige oftewel een ecologisch adviseur te betrekken bij de beoordeling of er effecten optreden en hoe hier mee om te gaan.

15.3 Ontheffing en aanvullend onderzoek

Bij inachtneming van de voorgestelde maatregelen zijn voor de voorgenomen werkzaamheden volgens voorliggend plan geen effecten te verwachten op de functionaliteit van vaste rust- of verblijfplaatsen van de meeste beschermde soorten. De aanwezigheid van waterspitsmuis is niet bekend, maar valt niet uit te sluiten. Er is dan ook aanvullend onderzoek nodig naar deze soort. Bij gebleken afwezigheid van waterspitsmuis is voor geen enkele soort ontheffing nodig.

•6 Conclusies

Ten behoeve van geplande activiteiten in het plangebied is een quickscan uitgevoerd naar onder de Wet Natuurbescherming beschermde flora en fauna.

Op basis van de quickscan kunnen effecten op beschermde soorten niet worden uitgesloten.

Geconcludeerd wordt, dat problemen gerelateerd aan deze wet zich mogelijk voor kunnen doen bij het zonder meer ten uitvoer brengen van geplande activiteiten, maar dat met de juiste maatregelen deze grotendeels voorkómen kunnen worden.

Er bestaat nog onduidelijkheid over het vóórkomen van waterspitsmuis. Hiervoor zal

aanvullend onderzoek nodig zijn.

Voor de aangetoonde of aannemelijk gemaakte soorten zijn de volgende maatregelen te nemen om overtreding van de wet te voorkomen of te voldoen aan de zorgplicht (zie ook 5.2):

- Graaf- en inrichtingswerkzaamheden in het water en bij de oever vinden in principe plaats in de periode tussen 15 juli en 15 maart i.v.m. broedvogels en amfibieën;
- Vernietiging van potentieel broedbiotoop buiten de hierboven aangegeven periode, dus in de indicatieve broedperiode, kan uitgevoerd worden indien er geen functionele nesten van vogels aanwezig zijn. Dit kan een ter zake kundige vaststellen. Ook is het preventief voorkómen van nestelen toegestaan;
- Fysieke obstructie van watergangen en nachtelijke verlichting dienen te worden voorkómen of aangepast licht wordt gebruikt i.v.m. Vleermuizen;
- Concentraties van eieren van amfibieën kunnen in bijvoorbeeld eind maart-begin april aangetroffen worden. Deze dienen voorzichtig verplaatst te worden tot buiten de gevarenzone. Dit wordt bij voorkeur door een ter zake kundige uitgevoerd;
- Kleine modderkruipers dienen handmatig gered te worden uit de op de oever uitgespreide bagger of de sliblaag wordt weggeschoven uit het werkgebied;
- Submerse vegetatie en planten met drijvende bladeren dienen voorzichtig verplaatst te worden tot buiten de gevarenzone i.v.m. Mogelijk vóórkomen van Platte schijfhoren;
- Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tegen beter weten in onverhoopt toch beschermde dieren tegengekomen worden, dienen de werkzaamheden direct gestopt te worden en verdient het aanbeveling een ter zake kundige oftewel een ecologisch adviseur te betrekken bij de beoordeling of er effecten optreden.

Bovenstaande maatregelen (uitgewerkt en onderbouwd in Hoofdstuk 5) dienen beschouwd te worden als dwingende voorwaarden waaraan alle partijen zich dienen te conformeren.

Het is aan te raden een werkprotocol op te stellen en een ter zake deskundige aan te stellen voor ecologische begeleiding.

Mits gehouden wordt aan de genoemde maatregelen is een ontheffing niet nodig voor beschermde soorten, met uitzondering van waterspitsmuis, waarvan de aanwezigheid eerst onderzocht zal moeten worden.

Onderzoek naar platte schijfhoren kan handig zijn. Bij afwezigheid zouden ingewikkelde maatregelen voor die soort achterwege kunnen blijven.